

๑
บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันเศรษฐกิจไทยมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องไปพร้อมๆ กับภาวะทางเศรษฐกิจของโลก อัตราการจำเริญเติบโตนับได้ว่าสูงอย่างน่าพอใจ และโน้มแนวโน้มให้บุคคลทั่วไปให้ความเห็นว่า เศรษฐกิจไทยกำลังก้าวหน้าไปสู่ระบบเศรษฐกิจอุตสาหกรรมใหม่

ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะเป็นเครื่องตัดสินว่า ประเทศกำลังก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง น่าจะได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร การเพิ่มขึ้นของรายได้ต่อหัวมีสาเหตุมาจากการขยายตัวที่ต่อเนื่องจากด้านอุปสงค์ และอุปทานของภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และบริการ โดยส่วนรวม

ในระดับสาขาสอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวของไทยดูเหมือนจะมีส่วนผลักดันอย่างมากต่อภาวะการขยายตัวของระดับรายได้ต่อหัว ตามภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ การเพิ่มขึ้นของรายได้ต่อหัวนี้ เป็นผลทางตรงและทางอ้อมของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายทางด้านค่าที่พัก ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าพาหนะในประเทศ ค่าซื้อของที่ระลึก ฯลฯ โดยที่รายได้เหล่านี้จะกระจายไปตกอยู่กับประชาชนที่ประกอบธุรกิจต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เช่น โรงแรม และที่พักประเภทต่างๆ กิจการคารและร้านอาหาร บริษัทขนส่ง ร้านค้าขายของพื้นเมืองและของที่ระลึกต่างๆ (รายได้สูงสุด) ตลอดจนสถานบันเทิงและสันทนาการต่าง ๆ ซึ่งนับว่าเป็นการกระจายรายได้ไปยังประชาชนตามนโยบายรัฐบาล ที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การที่จะดูว่ารายได้จากการท่องเที่ยวนี้ มีความสำคัญมากน้อยแค่ไหนก็ทำได้โดย การเปรียบเทียบรายได้จากการท่องเที่ยว กับมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (Gross Domestic Product หรือ GDP) ในปี 2532 รายได้จากการท่องเที่ยวสูงถึง 96,385.57 ล้านบาท¹ คิดเป็นร้อยละ 5.38 ของ GDP รายได้จากการท่องเที่ยวได้นำเงินตราต่างประเทศ เข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก จนสามารถพูดได้ว่ารายได้จากการท่องเที่ยว ช่วยลด ภาวะการขาดดุลชำระเงินระหว่างประเทศได้ทางหนึ่ง และเมื่อเทียบกับสินค้าออกประเภทอื่น ๆ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถทำเงินเข้าประเทศมากเป็นอันดับหนึ่ง ติดต่อกันตั้งแต่ปี 2525 จนถึงปัจจุบัน²

รายได้จากการท่องเที่ยว พ.ศ. 2526-2532

<u>ปี พ.ศ.</u>	<u>จำนวน (ล้านบาท)</u>
2526	25,050.23
2527	27,317.39
2528	31,767.86
2529	37,321.01
2530	50,023.88
2531	78,858.81
2532	96,385.57

¹ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยกองสถิติและวิจัย "สรุปผลการสำรวจค่าใช้จ่ายนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ปี 2532", 2532.

² พงษ์อนันต์ สรรพานิช, "รายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทย", จุลสารการท่องเที่ยว 3(ก.ค 2531) : 37-44

ตารางที่ 1.1 ตารางการเปรียบเทียบรายได้จากการท่องเที่ยวกับรายได้จากการส่งออกสินค้าออกที่สำคัญของประเทศไทย ปี 2528-2532

หน่วย : ล้านบาท

2528		2529		2530		2531		2532	
การท่องเที่ยว	31,768	การท่องเที่ยว	37,321	การท่องเที่ยว	50,024	การท่องเที่ยว	78,859	การท่องเที่ยว	96,386
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	23,578	ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	31,268	ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	48,555	ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	58,627	ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	74,036
ข้าว	22,524	ข้าว	20,315	ข้าว	22,703	ข้าว	34,767	ข้าว	45,462
มันสำปะหลัง	14,969	มันสำปะหลัง	19,086	มันสำปะหลัง	20,661	ยาง	27,189	ยาง	26,423
ยาง	13,567	ยาง	15,116	ยาง	20,539	มันสำปะหลัง	21,844	มันสำปะหลัง	23,974
แผงวงจรไฟฟ้า	8,248	แผงวงจรไฟฟ้า	12,818	แผงวงจรไฟฟ้า	15,179	ปลากระป๋อง	15,041	น้ำตาล	19,244
ข้าวโพด	7,700	ข้าวโพด	9,261	หินมีค่า	11,550	หินมีค่า	13,758	หินมีค่า	16,419
หินมีค่า	6,350	หินมีค่า	8,150	น้ำตาล	8,573	อัญมณี	9,725	กุ้งนาง	16,057
น้ำตาล	6,247	น้ำตาล	7,271	กุ้งนาง	5,749	กุ้งนาง	9,698	ข้าวโพด	4,093
ดีบุก	5,647	กุ้งนาง	4,391	ข้าวโพด	3,928	น้ำตาล	9,664	ดีบุก	2,497

ในปี 2531 รายได้จากการท่องเที่ยว 78,859 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 96,385.57 ล้านบาทในปี 2532 การเพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยวอาจเป็นผลของ การเปลี่ยนแปลง ในโครงสร้างของอุตสาหกรรมสามด้าน คือ

1. การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว ซึ่งมีปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว พอสรุปได้ดังนี้

1.1 การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของประเทศที่เป็นตลาดการท่องเที่ยวที่สำคัญของไทย ประกอบกับค่าเงินของประเทศที่พัฒนาแล้วหลายประเทศแข็งตัวขึ้นมาก และไม่มีวิกฤตการณ์ราคาน้ำมัน

1.2 ความวุ่นวายทางการเมือง ตลอดจนการก่อการร้ายในทวีปยุโรปและตะวันออกกลาง ทำให้นักท่องเที่ยวหันเหมาสู่ภูมิภาคเอเชีย และแปซิฟิกเพิ่มขึ้น

1.3 ความสงบภายในประเทศ และความมีเสถียรภาพทางการเมือง รวมทั้งความมีอิทธิพลไมตรีของคนไทย และแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามเป็นปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้หลั่งไหลเข้ามาในประเทศไทย

1.4 การสนับสนุนของภาครัฐบาล โดยการให้การสนับสนุนด้านงบประมาณส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยเป็นพิเศษ รวมทั้งมีการประสานงาน และร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

1.5 การสนับสนุนของภาคเอกชน ทั้งสื่อมวลชน บริษัทห้างร้าน สถาบันการเงิน และสมาคมที่เกี่ยวข้อง

1.6 การดำเนินงานของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่ได้รับแรงค์ และดำเนินงานส่งเสริมเผยแพร่ทางการตลาดอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2528

1.7 การพัฒนาสนามบินกรุงเทพ ให้มีความทันสมัยขึ้น ทั้งอาคารผู้โดยสารขาเข้า และ ขาออก ซึ่งสามารถให้บริการ และ อำนวยความสะดวกที่เพียงพอพร้อมรวดเร็ว ทันสมัย และ สวยงาม ตามมาตรฐานท่าอากาศยานนานาชาติยุคใหม่

จำนวนของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นนี้ พอสรุปเป็นตัวเลขได้ดังนี้ คือ จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย ปี 2532 มีจำนวนทั้งสิ้น 4,809,508 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2531 ซึ่งมีจำนวน 4,230,737 คน คิดเป็นร้อยละ 13.68 หากพิจารณาตามแหล่งที่มาของนักท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศเอเชียและแปซิฟิกมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ มีจำนวน 2,955,825 คน (ตารางที่ 1.2) เพิ่มขึ้นจากปี 2531 ร้อยละ 14.43 หรือคิดเป็นร้อยละ 61.46 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น ในจำนวนนี้ หากพิจารณาเฉพาะนักท่องเที่ยวที่เป็นตลาดเป้าหมายจำนวน 6 ตลาดด้วยกัน คือ มาเลเซีย ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ไต้หวัน ฮองกง และออสเตรเลียแล้ว ปรากฏว่านักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซียเดินทางเข้ามามากที่สุดถึง 736,021 คน ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 12.71 ส่วนนักท่องเที่ยวจากตลาดเป้าหมายอื่น ๆ มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกประเทศ ซึ่งนอกจากจะเป็นเพราะสภาพเศรษฐกิจดี และค่าเงินตราที่สูงขึ้นแล้วยังเป็นผลจากนโยบายของบางประเทศ เช่น ญี่ปุ่น และ ไต้หวัน ซึ่งส่งเสริมให้คนในประเทศเดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศมากขึ้นด้วย โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น ซึ่งแต่เดิมในปี พ.ศ. 2530 นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีจำนวนไม่มากนัก คือ มีจำนวนเพียง 341,899 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.2 ของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่เดินทางออกนอกประเทศในปีนั้น ซึ่งมีประมาณ 5.5 ล้านคน สาเหตุสำคัญในตอนนั้นที่ชาวญี่ปุ่นไม่นิยมมาเที่ยวประเทศไทย คือ ความไม่แน่ใจในความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งการขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีเกี่ยวกับภาพพจน์ และแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย แต่ในปัจจุบันนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นมาเที่ยวในเมืองไทยถึง 555,638 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2530 ถึง 62.52 % ซึ่งนับว่าเป็นตลาดหลักสำหรับการท่องเที่ยวของไทย

ตารางที่ 1.2 การเปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่เดินทางมาประเทศไทย
ในปี 2531 และ 2532

ประเทศถิ่นที่อยู่	รวม ม.ค.-ธ.ค.2532	รวม ม.ค.-ธ.ค.2531	%เปลี่ยนแปลง ปี2532/2531	สัดส่วน %
รวม	4,809,508	4,230,737	+13.68	100.00
อเมริกา	340,011	299,762	+13.43	7.07
อาเจนติน่า	1,103	984	+12.09	0.02
บราซิล	3,341	2,330	+43.43	0.07
แคนาดา	61,647	50,849	+21.24	1.28
แม็กซิโก	3,957	4,597	-13.92	0.08
สหรัฐอเมริกา	266,735	237,309	+12.40	5.55
อื่น ๆ	3,227	3,693	-12.62	0.07
ยุโรป	1,107,439	905,611	+22.29	23.03
ออสเตรเลีย	41,659	36,624	+13.75	0.87
เบลเยียม	23,030	20,396	+12.91	0.48
เดนมาร์ก	28,663	25,894	+10.69	0.60
ฟินแลนด์	25,316	18,080	+40.02	0.53
ฝรั่งเศส	176,960	154,724	+20.83	3.89
เยอรมันตะวันตก	222,147	186,040	+19.41	4.62
อิตาลี	92,450	85,507	+ 8.12	1.92
เนเธอร์แลนด์	54,082	48,425	+11.68	1.12

ตารางที่ 1.2 การเปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่เดินทางมาประเทศไทย
ในปี 2531 และ 2532 (ต่อ)

ประเทศถิ่นที่อยู่	รวม ม.ค.-ธ.ค.2532	รวม ม.ค.-ธ.ค. 2531	%เปลี่ยนแปลง ปี 2532/31	สัดส่วน %
นอร์เวย์	12,841	12,809	+ .25	0.27
สเปน	23,982	20,871	+14.91	0.50
สวีเดน	57,924	47,778	+21.24	1.20
สวิสเซอร์แลนด์	75,320	62,491	+20.53	1.57
อังกฤษ	200,347	135,112	+48.28	4.17
ยุโรปตะวันออก	22,638	16,561	+36.69	0.47
อื่น ๆ	40,079	34,299	+16.85	0.82
แอฟริกา	25,573	24,866	+ 2.84	0.53
ตะวันออกกลาง	130,751	144,025	- 9.22	2.72
อิสราเอล	18,530	14,742	+25.70	0.39
คูเวต	9,865	10,769	- 8.39	0.21
ซาอุดีอาระเบีย	54,984	68,071	-19.23	1.14
อื่น ๆ	47,372	50,443	- 6.09	0.98
เอเชียตะวันออกและแปซิฟิก	2,955,825	2,583,032	+14.43	61.46
อาเซียน	(1,129,719)	(1,205,310)	- 6.27	23.49
บรูไน	7,328	8,092	- 9.44	0.15

ตารางที่ 1.2 การเปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่เดินทางมาประเทศไทย
ในปี 2531 และ 2532 (ต่อ)

ประเทศถิ่นที่อยู่	รวม ม.ค.-ธ.ค.2532	รวม ม.ค.-ธ.ค.2531	%เปลี่ยนแปลง ปี 2532/2531	สัดส่วน %
อินโดนีเซีย	42,576	35,549	+19.77	0.89
มาเลเซีย	736,021	843,206	-12.71	15.30
ฟิลิปปินส์	53,391	42,241	+26.40	1.11
สิงคโปร์	290,403	276,222	+ 5.13	6.04
ออสเตรเลีย	218,856	144,651	+51.30	4.55
จีน	52,358	33,344	+57.02	1.09
ฮ่องกง	395,684	379,850	+ 4.17	8.23
ญี่ปุ่น	555,638	452,244	+22.86	11.55
เกาหลี	111,591	64,000	+74.36	2.32
นิวซีแลนด์	32,275	23,789	+35.67	0.67
สาธารณรัฐไต้หวัน	399,704	232,567	+71.87	8.31
อื่น ๆ	60,003	47,277	+26.92	1.25
เอเชียใต้	249,909	273,441	- 8.61	5.19
บังคลาเทศ	41,765	53,599	-22.08	0.87
อินเดีย	120,032	121,394	- 1.12	2.50
เนปาล	18,996	19,695	- 3.55	0.39
ปากีสถาน	43,452	53,578	-18.90	0.90
ศรีลังกา	22,795	23,428	- 2.70	0.47
อื่น ๆ	2,869	1,747	+64.22	0.06

แหล่งข้อมูล : กองตรวจคนเข้าเมือง, กรมตำรวจ.

ตลาดกลุ่มที่ 2 หรือตลาดสำคัญรองจากกลุ่มเอเชียและแปซิฟิก คือนักท่องเที่ยวจากกลุ่มทวีปยุโรปมีจำนวนทั้งสิ้น 1,107,439 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.29 ทั้งนี้ นอกจากเป็นผลของการส่งเสริมการท่องเที่ยวแล้ว ยังเป็นเพราะมีการเปลี่ยนแหล่งท่องเที่ยวจาก ประเทศฟิลิปปินส์ และศรีลังกาซึ่งมักมีปัญหาทางการเมือง มายังประเทศไทยที่มีสภาพทางการเมืองค่อนข้างสงบแทน โดยในกลุ่มนี้มีนักท่องเที่ยวจาก เยอรมันตะวันตก สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส อิตาลี สวีเดน สวิสเซอร์แลนด์ เนเธอร์แลนด์ และ ออสเตรเลีย เป็นตลาดที่สำคัญ

ตลาดกลุ่มที่ 3 คือ นักท่องเที่ยวจากกลุ่มทวีปอเมริกาจำนวน 340,011 คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 13.43 ปรากฏว่านักท่องเที่ยวจากสหรัฐอเมริกา และ แคนาดาซึ่งเป็นตลาดเป้าหมายในกลุ่มนี้ยังคงมีแนวโน้มขยายตัวได้ดี เพราะนักท่องเที่ยวเหล่านี้ต่างหลีกเลี่ยงแหล่งท่องเที่ยวในทวีปยุโรป และตะวันออกกลางซึ่งมีเหตุการณ์ก่อการร้ายอยู่เสมอ ประกอบกับประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดี เสียค่าใช้จ่ายน้อย และมีมาตรฐานทางด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดต่างๆ สูง ในปีนี้ นักท่องเที่ยวจากสหรัฐอเมริกาจึงมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 12.40 คือ เพิ่มขึ้นจาก 237,309 คน ในปี พ.ศ. 2531 เป็น 266,735 คน ในปี พ.ศ. 2532 ส่วนนักท่องเที่ยวจากแคนาดามีจำนวน 61,647 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.24

ตลาดกลุ่มที่ 4 เป็นนักท่องเที่ยวจากเอเชียใต้ ซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 249,909 คน ซึ่งมีนักท่องเที่ยวจากอินเดียเป็นตลาดสำคัญ ซึ่งในปีนี้มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 120,032 คน รองลงมา ได้แก่ ประเทศปากีสถาน และ บังคลาเทศ จะเห็นว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจากกลุ่มเอเชียใต้นี้ ถึงแม้จะมีปริมาณลดลงจากปี 2531 แต่เมื่อเทียบกับปี 2530 แล้ว ซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพียง 236,184 คน ก็นับว่ามีปริมาณนักท่องเที่ยวมากขึ้น ซึ่งในปี พ.ศ. 2530 ตลาดกลุ่มที่ 4 ของเราไม่ใช่นักท่องเที่ยวจากเอเชียใต้แต่เป็นนักท่องเที่ยวจากแถบตะวันออกกลาง ซึ่งตอนนี้มีปริมาณนักท่องเที่ยวได้ลดลงมาก คือลดลงจากปี 2531 จำนวน 144,025 คน เป็นจำนวน 130,751 คน ในปี 2532 ซึ่งลดลงคิดเป็นร้อยละ 9.22 การลดลงของนักท่องเที่ยวแถบตะวันออกกลาง อาจจะเป็นผลเนื่องจากวิกฤตการณ์ทางการเมือง ภาวะการสู้รบบริเวณอ่าวเปอร์เซีย และปัญหาราคาน้ำมันตกต่ำ ซึ่งตลาดสำคัญของกลุ่มตะวันออกกลางก็คือ ซาอุดีอาระเบีย มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 54,984 คน

2. การเพิ่มขึ้นของการใช้จ่ายต่อการท่องเที่ยวหนึ่งครั้ง ตลอดจนการปรับโครงสร้างของแบบแผนการใช้จ่ายดังกล่าว ซึ่งจากผลของการสำรวจของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ท.ท.ท.) โดยกองสถิติและวิจัย ได้จัดทำการสำรวจค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เข้ามาถึงประเทศไทย ปี 2532 ด้วยระเบียบวิธีตัวอย่างโดยทำการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว ในขณะที่นักท่องเที่ยวกำลังจะออกเดินทางกลับสู่ภูมิลำเนา พบว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวที่มาจากประเทศต่าง ๆ ประมาณ 22 ประเทศ ที่เป็นตลาดหลักของไทย มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันจำนวน 2,626.56 บาท มีอัตราการเพิ่มขึ้นจากปี 2531 ร้อยละ 3.17 (ตารางที่ 1.3) ซึ่งประกอบด้วย

<u>ประเภทค่าใช้จ่าย</u>	<u>ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน</u> (บาท)	<u>คิดเป็นร้อยละ</u>
ค่าที่พัก	711.63	27.09
ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	426.05	16.22
ค่าบริการท่องเที่ยว	246.90	9.40
ค่าพาหนะเดินทางในประเทศ	113.67	4.33
ค่าซื้อสินค้าของที่ระลึก	968.41	36.87
ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิง	125.69	4.79
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	<u>34.21</u>	<u>1.30</u>
รวม	<u>2,626.56</u>	<u>100.00</u>

ตารางที่ 1.3 การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ระหว่างปี 2531 กับ 2532.

ประเภทค่าใช้จ่าย	1988	1989
ค่าที่พัก	609.06	711.63
ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	402.57	426.05
ค่าบริการท่องเที่ยว	213.02	246.90
ค่าพาหนะเดินทางในประเทศ	118.50	113.67
ค่าซื้อสินค้าของที่ระลึก	975.87	968.41
ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิง	168.08	125.69
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	45.44	34.21
รวม	2,532.54	2,626.56

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

หน่วย: บาท/คน/วัน

3. การเพิ่มขึ้นของระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว ก็เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่มีผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว เพราะการคำนวณรายได้จากการท่องเที่ยวสามารถคำนวณได้จากการนำจำนวนนักท่องเที่ยวในปี 2532 คูณกับระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว ปี 2532 คูณกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วันของนักท่องเที่ยวสำรวจในปี 2532¹ ก็จะได้รายได้จากการท่องเที่ยว จากผลการสำรวจค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ปี 2532 พบว่าระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว(วัน) เพิ่มขึ้นจาก 7.36 ในปี 2531 เป็น 7.63 ในปี 2532 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.67 (ตารางที่ 1.4)

¹ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยกองสถิติและวิจัย "สรุปผลการสำรวจค่าใช้จ่ายนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ปี 2532," 2532.

ตารางที่ 1.4 การเปรียบเทียบจำนวนวันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ปี 2531

และ 2532

ประเทศ	2531		2532	
	สัญชาติ	ถิ่นที่อยู่อาศัย	สัญชาติ	ถิ่นที่อยู่อาศัย
อเมริกา				
แคนาดา	9.47	9.47	8.84	9.25
สหรัฐอเมริกา	7.96	7.94	7.94	8.06
อื่น ๆ	6.09	6.37	6.48	7.09
ยุโรป				
ฝรั่งเศส	11.37	12.38	11.12	11.10
เยอรมันตะวันตก	13.89	14.21	13.40	13.18
อิตาลี	9.30	9.20	9.68	9.45
เนเธอร์แลนด์	11.19	11.90	10.08	9.74
สวิสเซอร์แลนด์	12.82	13.78	12.51	12.37
อังกฤษ	8.74	9.42	9.77	10.55
อื่น ๆ	10.42	10.61	10.17	10.64
เอเชีย & แปซิฟิก				
ออสเตรเลีย	8.61	8.66	7.49	7.77
นิวซีแลนด์	10.08	10.01	8.71	8.15
จีน	9.15	10.01	10.50	10.56
ฮ่องกง	7.10	6.28	6.75	6.86
อินเดีย	5.99	6.19	6.72	6.44
ญี่ปุ่น	5.46	5.54	5.74	5.65
เกาหลี	5.82	5.93	4.65	4.56

ตารางที่ 1.4 การเปรียบเทียบจำนวนวันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ปี 2531 และ 2532 (ต่อ)

ประเทศ	2531		2532	
	สัญชาติ	ถิ่นที่อยู่อาศัย	สัญชาติ	ถิ่นที่อยู่อาศัย
มาเลเซีย	3.88	3.89	4.82	4.81
สิงคโปร์	5.58	5.35	5.79	5.85
สาธารณรัฐไต้หวัน	6.89	6.98	7.64	7.44
อื่น ๆ	7.44	7.96	6.82	7.28
ตะวันออกกลาง	10.82	9.80	10.18	10.00
อื่น ๆ	8.41	8.14	8.46	7.49
ผลรวม	7.36	7.36	7.63	7.63

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 1.5 รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ปี 2532

ประเทศถิ่นที่อยู่อาศัย	จำนวนผู้มาเยือน	ระยะเวลาพำนักเฉลี่ย	ค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวัน	รายได้จากการท่องเที่ยว
อเมริกา				
แคนาดา	61,647	9.25	2,823.99	1,610,337,231.64
สหรัฐอเมริกา	266,735	8.06	3,102.27	6,669,520,946.91
อื่น ๆ	11,629	7.09	2,980.59	245,748,483.05
ยุโรป				
ฝรั่งเศส	186,960	11.10	2,905.82	6,154,835,749.92
เยอรมันตะวันตก	222,148	13.18	2,071.91	6,066,367,334.14
อิตาลี	92,450	9.45	2,653.35	2,318,105,860.90
เนเธอร์แลนด์	54,082	9.74	2,129.90	1,121,953,312.53
สวิสเซอร์แลนด์	75,320	12.37	1,759.48	1,639,322,295.64
อังกฤษ	200,347	10.55	2,432.59	5,141,670,247.09
อื่น ๆ	276,132	10.64	2,402.94	7,059,944,602.75
เอเชีย & แปซิฟิก				
ออสเตรเลีย	218,856	7.77	2,496.15	4,244,730,832.18
นิวซีแลนด์	32,275	8.15	2,241.12	589,507,006.21
จีน	52,358	10.56	2,630.07	1,454,166,965.43
ฮ่องกง	395,681	6.86	2,912.14	7,904,630,285.94
อินเดีย	120,032	6.44	2,806.59	2,169,511,134.06
ญี่ปุ่น	555,638	5.65	3,005.84	9,436,492,112.09
เกาหลี	111,591	4.56	3,165.22	1,610,637,896.48
มาเลเซีย	736,021	4.81	2,171.88	7,689,022,082.40
สิงคโปร์	290,403	5.85	2,647.98	4,498,540,815.24

ตารางที่ 1.5 รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ปี 2532 (ต่อ)

ประเทศต้นที่พิก อาศัย	จำนวน ผู้มาเยือน	ระยะเวลา พำนักเฉลี่ย	ค่าใช้จ่าย ต่อคนต่อวัน	รายได้จากการท่องเที่ยว
สาธารณรัฐไต้หวัน	399,704	7.44	2,902.06	8,630,139,527.39
อื่น ๆ	293,175	7.28	2,970.01	6,338,933,823.14
ตะวันออกกลาง	130,751	10.00	2,438.64	3,188,546,186.40
อื่น ๆ	25,573	7.49	3,147.68	602,912,195.59
ผลรวม	4,809,508	7.63	2,626.56	96,385,567,030.13

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 1.6 รายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาตประเทศ ปี 2531

ประเทศถิ่นที่พัก อาศัย	จำนวน ผู้มาเยือน	ระยะเวลา พำนักเฉลี่ย	ค่าใช้จ่าย ต่อคนต่อวัน	รายได้จากการท่องเที่ยว
อเมริกา				
แคนาดา	50,849	9.47	2,129.79	1,025,579,140.49
สหรัฐอเมริกา	237,309	7.94	2,910.18	5,483,458,530.62
อื่น ๆ	11,607	6.37	2,992.50	221,198,058.90
ยุโรป				
ฝรั่งเศส	154,724	12.38	2,046.59	3,920,208,598.56
เยอรมันตะวันตก	186,040	14.21	1,722.53	4,553,729,227.85
อิตาลี	85,507	9.20	1,983.31	1,560,199,371.16
นิวซีแลนด์	48,425	11.90	1,708.77	984,691,371.16
สวิตเซอร์แลนด์	62,491	13.78	1,862.43	1,603,786,858.93
อังกฤษ	135,112	9.42	2,048.67	2,607,455,067.80
อื่น ๆ	233,312	10.61	2,128.37	5,268,652,913.88
เอเชีย & แปซิฟิก				
ออสเตรเลีย	144,651	8.66	2,480.42	3,107,166,721.42
นิวซีแลนด์	23,789	10.01	2,002.44	476,836,812.05
จีน	33,344	10.01	2,512.49	838,602,430.27
ฮ่องกง	379,850	6.28	2,681.14	6,395,746,862.12
อินเดีย	121,394	6.19	2,614.67	1,964,738,497.38
ญี่ปุ่น	452,244	5.54	4,224.05	10,583,069,025.83
ฟิลิปปินส์	42,241	5.93	2,273.60	569,512,085.97
มาเลเซีย	843,206	3.89	2,103.71	6,900,318,878.67
สิงคโปร์	276,222	5.35	2,638.82	3,899,615,738.51

ตารางที่ 1.6 รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ปี 2531(ต่อ)

ประเทศถิ่นที่อยู่ อาศัย	จำนวน ผู้มาเยือน	ระยะเวลา พำนักรเฉลี่ย	ค่าใช้จ่าย ต่อคนต่อวัน	รายได้จากการท่องเที่ยว
สาธารณรัฐไต้หวัน	232,567	6.97	3,658.11	5,929,767,008.54
อื่น ๆ	306,965	7.96	2,786.30	6,808,160,772.82
ตะวันออกกลาง	144,025	9.80	2,490.13	3,514,681,537.85
อื่น ๆ	24,866	8.14	3,170.13	641,663,604.00
ผลรวม	4,230,737	7.36	2,532.54	78,858,798,619.37

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

สถิติวันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว

<u>ปี พ.ศ.</u>	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532
<u>วันพักเฉลี่ย</u>	4.79	4.91	5.47	5.58	5.93	6.06	7.36	7.63

	<u>ปี 2531</u>	<u>ปี 2532</u>
จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ(คน)	4,230,737	4,809,508
ระยะเวลาพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว(วัน)	7.36	7.63
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยว(บาท)	<u>2,532.54</u>	<u>2,626.56</u>
รายได้จากการท่องเที่ยว(ล้านบาท)	<u>78,858.81</u>	<u>96,385.57</u>

จากผลของการเพิ่มขึ้นของโครงสร้างของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั้ง 3 ด้านนี้ ทำให้จำนวนรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 96,385.57 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2531 ร้อยละ 22.23 นอกจากนี้เราจะดูถึงการเพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยวจากทั้งสามด้านแล้ว ตอนนี้เราจะพิจารณาต่อไปว่า รายได้ที่ได้รับนั้นได้มาจากนักท่องเที่ยวประเทศใดมากที่สุด เราสามารถดูรายละเอียดได้จาก ตารางที่ 1.5 และ ตารางที่ 1.6

จากตารางที่ 1.5 จะเห็นว่าในขณะที่นักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซียมาเที่ยวประเทศไทยมากเป็นอันดับหนึ่ง แต่รายได้ที่ประเทศไทยได้รับมากเป็นอันดับหนึ่งกลับมาจากนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น ซึ่งเดินทางมาประเทศไทยมากเป็นอันดับสอง แต่นักท่องเที่ยวจากญี่ปุ่นใช้เงินโดยเฉลี่ยสูงกว่านักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย จึงทำให้รายได้จากประเทศญี่ปุ่นมากเป็นอันดับหนึ่ง นอกจากนี้นักท่องเที่ยวจากไต้หวันและอเมริกาก็เป็นที่น่าสนใจ เนื่องจากค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันสูง อีกทั้งยังพักนานวัน เป็นผลให้รายได้สูงขึ้นด้วย ถ้าเปรียบเทียบกับตารางที่ 1.5 กับ 1.6 จะเห็นว่ารายได้ที่ได้รับจากทุกประเทศเพิ่มขึ้นหมด ยกเว้นประเทศญี่ปุ่นกับตะวันออกกลาง เหตุที่รายได้จากญี่ปุ่นลดลงอาจเป็นเพราะค่าเงินเยนที่มีค่าแข็งขึ้น จึงทำให้ค่าใช้จ่ายในรูปเงินบาท

ลดลงโดยสิ้นค้าและบริการเท่าเดิม ถ้าดูจากตารางทั้ง 2 จะเห็นว่าจำนวนนักท่องเที่ยวและจำนวนวันพักเฉลี่ยของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น แต่ค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันลดลง ส่วนเหตุผลที่รายได้จากนักท่องเที่ยวที่มาจากตะวันออกกลางลดลง เนื่องมาจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวลดลง อาจเป็นผลจากความไม่สงบภายในประเทศแถบตะวันออกกลาง จึงทำให้นักท่องเที่ยวจากแถบนี้เดินทางท่องเที่ยวลดลง นอกจากนั้นจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาเที่ยวในประเทศไทยมากเป็นอันดับ 1 ก็ยังได้แก่ ประเทศมาเลเซีย ถึงแม้จะมีจำนวนลดลงบ้างก็ตาม รองลงมาได้แก่ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งไม่ว่าในอนาคตข้างหน้าถ้าเศรษฐกิจของญี่ปุ่นยังคงอยู่อย่างนี้ ประเทศญี่ปุ่นอาจมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวประเทศไทยมากเป็นอันดับ 1 ก็ได้ เพราะดูจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเลเซีย ปี 2531 เทียบกับ 2532 จำนวนนักท่องเที่ยวมาเลเซียลดลงถึง 107,185 คน ในขณะที่นักท่องเที่ยวจากประเทศอื่น ๆ เพิ่มขึ้นทุกประเทศ ถ้าจะมีลดลงบ้างก็ไม่กี่พันคน ในอนาคตจึงไม่ว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาเที่ยวประเทศไทยมากที่สุด อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปก็ได้

จากการที่เราพิจารณารายได้จากนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี และแหล่งที่มาของรายได้เห็นว่ามาจากประเทศใดเป็นจำนวนเท่าไรแล้ว ต่อไปก็จะทำการพิจารณาถึงผลของการท่องเที่ยวที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ผลของการที่รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มสูงขึ้นมากนี้ ย่อมมีผลดีต่อธุรกิจหลายประเภทด้วยกัน เพราะว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourism Industry) ประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภท ทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ธุรกิจด้านการขนส่ง ธุรกิจด้านที่พักและอาหาร และยังมีธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อม เช่น การผลิตสินค้าเกษตรกรรม การผลิตหัตถกรรมพื้นบ้าน เป็นต้น

การซื้อบริการของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ถือได้ว่าเป็นการส่งเสริมสินค้าออก เพราะเป็นการซื้อด้วยเงินตราต่างประเทศ การลงทุนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว นอกจากผลประโยชน์จะตกอยู่ภายในประเทศแล้ว ยังช่วยสร้างงานสร้างอาชีพได้อีกหลายแขนง และเพื่อการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจอีกด้วย

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
ดังต่อไปนี้¹

ผลทางด้านเศรษฐกิจ

1. ก่อให้เกิดรายได้เป็นรูปเงินตราต่างประเทศ เช่นเดียวกับการส่งสินค้าไปจำหน่ายยังต่างประเทศ และนับตั้งแต่ปี 2525 เป็นต้นมา รายได้จากการท่องเที่ยวได้กลายเป็นรายได้ลำดับที่ 1 เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้จากสินค้าออกอื่น ๆ
2. ช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับดุลการชำระเงินของประเทศ
3. รายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นรายได้ที่กระจายไปสู่ประชากรอย่างกว้างขวางทั้งในภูมิภาคและท้องถิ่น ซึ่งมีส่วนทำให้ฐานะและคุณภาพการดำรงชีวิตของประชาชนดีขึ้น
4. ช่วยในการสร้างงานสร้างอาชีพ เพราะเรื่องของการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่ใช้แรงงาน (labour intensive industry) ที่มีลักษณะของความโอบอ้อมอารีต้อนรับขับสู้ (hospitality) ซึ่งยากจะใช้เครื่องจักรทดแทน นักท่องเที่ยวจำนวน 4.81 ล้านคนในปี 2532 จะก่อให้เกิดการจ้างงานในประเทศถึงประมาณ 534,390 คน (นักท่องเที่ยวต่างประเทศ 9 คน ก่อให้เกิดการจ้างงาน 1 คน)²
5. ช่วยกระตุ้นให้เกิดการผลิตและนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ประโยชน์อย่างสูงสุด และส่งผลกระทบต่อกิจกรรมอื่นๆ อีกมาก (multiplier effect and linkage) ตามทฤษฎีเศรษฐศาสตร์เชื่อว่า เมื่อมีการใช้จ่ายเกิดขึ้นครั้งหนึ่งในระบบเศรษฐกิจ การใช้จ่ายนั้นจะก่อให้เกิดการใช้จ่ายต่อไปอีกหลายรอบ และเมื่อรวมการใช้จ่ายในรอบต่าง ๆ เข้าด้วยกันจะพบว่า มีผลทำให้เกิดการผลิตและรายได้ที่มีมูลค่าสูงกว่าในรอบแรกหลายเท่า

¹ เสรี วังส์ไพจิตร, "ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และปีท่องเที่ยวไทย 2530" , จุลสารการท่องเที่ยว 6 (มกราคม 2530) : 1-13

² กองวิชาการและฝึกอบรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย , "การท่องเที่ยวของประเทศไทย," จุลสารการท่องเที่ยว 9 (2533) : 1-18

การท่องเที่ยวที่เคสสำรวจในประเทศไทยมีค่าทวีประมาณ 2.06 เท่า กล่าวคือ ถ้านักท่องเที่ยวเอาเงินมาใช้ 100 เหรียญ เงินนั้นจะกระจายไปกระตุ้นให้เกิดการผลิตในสาขาต่าง ๆ 2.06 เท่าตัว นั่นคือเงิน 100 เหรียญ จะหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยคิดเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้น 206 เหรียญ

ผลทางด้านสังคมและวัฒนธรรม

6. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะช่วยสนับสนุนการฟื้นฟู อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ ให้คงอยู่และสืบต่อไป

7. มีบทบาทในการสร้างสรรค์ความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น ทั้งทางวัตถุและเทคโนโลยี เพราะแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ของประเทศ ส่วนใหญ่กระจายอยู่ในท้องถิ่น และเมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปท่องเที่ยว ก็จะมีการจับจ่ายใช้สอยเกิดขึ้น มีการลงทุน และความเจริญต่าง ๆ ก็จะตามเข้าไปในท้องถิ่น ประชาชนที่มีอาชีพทางการบริการ นอกเหนือจากดูแลเก็บเกี่ยว ก็อาจเข้าร่วมในกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในลักษณะหนึ่งลักษณะใดได้

8. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นมาตรการหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมความปลอดภัยและความมั่นคงให้แก่พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว

9. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีส่วนช่วยเสริมสร้างสันติภาพ สัมพันธไมตรี และความเข้าใจอันดีระหว่างเจ้าบ้านและผู้มาเยือน ในปี ค.ศ. 1967 องค์การสหประชาชาติ (UN) ได้ประกาศให้เป็นปีท่องเที่ยวโลก โดยใช้คำขวัญว่า " การท่องเที่ยวเป็นสื่อนำไปสู่สันติภาพ " (tourism Passport to peace)

จะเห็นได้ว่าจากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อประเทศไทยมาก เป็นที่ทราบกันดีว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีภาวะการขยายตัวและหดตัวตามภาวะการขยายตัวและหดตัวของเศรษฐกิจโลกและประเทศอื่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว ในระยะสั้นๆ การหดตัว มีผลกระทบในทางที่ค่อนข้างจะมีนัยสำคัญต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย ในทางตรงกันข้ามขณะที่อุปสงค์ต่อการท่องเที่ยวมีจำนวนมาก แต่อุปทานของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่มีพอตอบสนอง จะเกิดการปรับตัวที่ไม่พึงปรารถนา เช่น การที่ราคาโรงแรมปรับตัวอย่างไม่มีเสถียรภาพในช่วงที่ผ่านมา และในระยะยาวนักท่องเที่ยวอาจหันเหความสนใจที่จะท่องเที่ยวใน

ประเทศไทย ไปสู่ประเทศในแถบเอเชียที่มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวได้มากกว่าประเทศไทย และมีสถานที่ท่องเที่ยวที่คล้ายคลึงกับประเทศไทย ในทางกลับกันถ้าอุปทานของบริการท่องเที่ยวมีมากกว่าอุปสงค์ ก็ย่อมเกิดผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจาก การขยายตัวที่มากเกินไปของการสร้างโรงแรม ฯลฯ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการวางนโยบายในระยะสั้นและระยะยาวเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ทั้งนี้โดยศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมการใช้จ่าย และระยะเวลาพำนักของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ก็จะทำให้เราสามารถวางนโยบายระยะสั้นได้สอดคล้องกับความเป็นจริงมากขึ้น (Demand Management) ที่เหมาะสม

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมกรมการใช้จ่าย และระยะเวลาพำนักของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ในระบบอุปสงค์ต่อการท่องเที่ยวจะทำการศึกษาดังนี้

1. เพื่อศึกษาโครงสร้าง และ ระดับของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในระยะที่พำนัก และท่องเที่ยวในประเทศไทย(ทั้งนี้ไม่รวมค่า โดยสารพาหนะ ไป-กลับ)
2. ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรมการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรมการใช้จ่ายกับปัจจัยต่าง ๆ ตลอดจนจัดลำดับความสำคัญของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรมการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เพื่อจะได้นำผลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการวางแผนนโยบายพัฒนาการท่องเที่ยว ให้สอดคล้องกับปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่สำคัญ ตัวอย่างเช่น ในอนาคตเราควรใช้สื่อในการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวประเทศไทย โดยเน้นกลุ่มคนบางกลุ่มเป็นพิเศษ เช่น คนสูงอายุ วัยรุ่น ผู้ชาย หรือผู้หญิง เป็นต้น จะเลือกกลุ่มใดเป็นพิเศษก็ขึ้นกับว่าผลของการศึกษานั้น กลุ่มไหนเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก เป็นต้น

3. ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจำนวนวันพำนักของนักท่องเที่ยว โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาพำนักของนักท่องเที่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ตลอดจนจัดลำดับความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อระยะเวลาพำนักของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เพื่อจะได้นำผลที่ได้ไปวางแผนนโยบายเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

4. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ต่อการเที่ยวประเทศไทย และการใช้จ่ายต่างๆ

1.3 สมมติฐานการศึกษา

การศึกษานี้ต้องการที่จะทดสอบสมมติฐานที่ว่า

สมมติฐาน : ค่าใช้จ่ายและระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ถูกกำหนดจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เช่น รายได้ อาชีพ และปัจจัยอื่น ๆ ทางด้านสังคม เช่น เพศ อายุ สัญชาติ วัตถุประสงค์การเดินทาง เป็นต้น

1.4 คำจำกัดความ

นักท่องเที่ยว หมายถึง ผู้มาเยือนชั่วคราวโดยพักอาศัยอยู่ในประเทศที่มาเยือนเป็นเวลาอย่างน้อย 24 ชั่วโมง แต่ไม่เกิน 90 วัน และการเดินทางนั้นมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

ก) การใช้เวลาว่างไปในเรื่องต่างๆ เช่น การหยุดพักผ่อน การหาความสำราญ เรื่องเกี่ยวกับสุขภาพ การศึกษา การศาสนา และการกีฬา

ข) กิจกรรมทางธุรกิจ การเยี่ยมญาติ การปฏิบัติภารกิจต่างๆ และการประชุม
สัมมนา

1.5 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้จะศึกษาถึงนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่เดินทางมาเที่ยวในประเทศไทย โดยมีรายละเอียดของการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. รายละเอียดโครงสร้างทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ
 - 1.1 ประเทศที่อยู่นั้น และสัญชาติของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ
 - 1.2 ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ จำแนกตามส่วนที่อยู่นั้นและสัญชาติ
 - 1.3 วัตถุประสงค์ของการเดินทางมาเยือนประเทศไทยของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ
 - 1.4 ลักษณะการจัดการเดินทางของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ
 - 1.5 ระดับรายได้ อาชีพ อายุ เพศ ของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ
2. รูปแบบค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ 2 กลุ่ม คือ
 - 2.1 นักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยตนเอง
 - 2.2 นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเป็นหมู่คณะ หรือเหมาจ่ายกับบริษัทนำเที่ยว
3. รูปแบบของค่าใช้จ่าย ทำการศึกษาแยกหมวดหมู่ค่าใช้จ่ายดังนี้
 - 3.1 ค่าที่พัก
 - 3.2 ค่าอาหาร และเครื่องดื่ม
 - 3.3 ค่าบริการท่องเที่ยวภายในประเทศ
 - 3.4 ค่าพาหนะเดินทางภายในประเทศ
 - 3.5 ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก จำแนกตามประเภทสินค้าสำคัญ
 - 3.6 ค่าใช้จ่ายบันเทิง
 - 3.7 ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด

4. ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเฉลี่ยต่อคนต่อวัน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในการเดินทางต่อคน พร้อมทั้งการคำนวณรายได้จากการที่นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ได้เข้ามาใช้จ่ายในประเทศไทย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงโครงสร้างของอุปสงค์ต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศและปัจจัยที่มีอิทธิต่อพฤติกรรมการใช้จ่าย และระยะเวลาพำนักของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ

2. เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลประกอบในการวางแผนการจัดการด้านอุปสงค์ (Demand Management)